

Aşırı Düşük Teklif Sorgulamalarının Bütün İstekliler İçin Aynı Unsurları İçerecek Şekilde Belirlenmesi Gerektiği

Bu karar, “aşırı düşük teklif sorgulamalarında teklifte önemli olan bileşenlerin açık, net ve bütün istekliler için aynı unsurları içerecek şekilde ve aynı muhtevaya sahip olarak belirlenmesi gerektiği” hakkındadır.

KAMU İHALE KURULU KARARI

Toplantı No: 2025/019

Gündem No: 55

Karar Tarihi: 14.05.2025

Karar No: 2025/UH.II-1148

BAŞVURU SAHİBİ: Asos Kurumsal Hizmetler Turizm Tem. Tic. A.Ş.,

İHALEYİ YAPAN İDARE: Merzifon Belediye Başkanlığı Temizlik İşleri Müdürlüğü,

BAŞVURUYA KONU İHALE: 2025/202049 İhale Kayıt Numaralı “Muhtelif Cins ve Miktarda Araç Kiralama Hizmet Alımı” İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:

Merzifon Belediye Başkanlığı Temizlik İşleri Müdürlüğü tarafından 24.03.2025 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen “Muhtelif Cins ve Miktarda Araç Kiralama Hizmet Alımı” ihalesine ilişkin olarak Asos Kurumsal Hizmetler Turizm Tem. Tic. A.Ş.nin 18.04.2025 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 22.04.2025 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 02.05.2025 tarih ve 183257 sayı ile Kurum

kayıtlarına alınan 02.05.2025 tarihli dilekçe ile itirazen şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2025/916 sayılı itirazen şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:

Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazen şikâyet dilekçesinde özetle, ihale komisyonu kararı ile teklifi sınır değer altında kalan Postaş Lojistik A.Ş.'nin ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi, kendilerinin ise ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi olarak belirlendiği, aşırı düşük teklif açıklamasında bulunan söz konusu isteklinin teklifinin reddedilmesi gerektiği, şöyle ki;

a) Araç kiralama maliyetleri yönünden veya öz malı araçların amortismanı yönünden; Sözleşme Tasarısı ve Teknik Şartname'de yer verilen hacimlere (m³'lere) aykırı araçlar üzerinden kiralama maliyeti açıklamaları yapıldığı, araç kiralama fiyat tekliflerinde meslek mensubu beyanına yer verilmediği, fiyat tekliflerinin serbest muhasebeciler tarafından kaşelenip imzalandığı, kiralama fiyat teklifine konu edilen araçların Teknik Şartname'de belirtilen model yılı ve taşıma kapasitesi yönünden istenilen kriterleri sağlamadığı, kiralama fiyat teklifinde belirtilen araçların anılan diğer belgelerde ya eksik şekilde yer aldığı ya model yılının farklılaştırıldığı ya da hiç yer verilmediği, tek bir araç yönünden bir gün ve bir adet üzerinden alınan kiralama fiyat tekliflerinin işin tamamı yönünden bir maliyeti tevsik etmesinin mümkün olmadığı, bakım onarım, sigorta, mtv, akü ve lastik gibi bazı maliyet bileşenlerinin kiralama maliyetinin içerisine dâhil edilmek suretiyle fiyat teklifi alındığı, söz konusu hususun mevzuata aykırı olduğu, amortisman yönünden yapılan açıklamamın vergi usul kanunun genel tebliğinde yer alan; "Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerin Faydalı Ömürleri ve Amortisman Oranları Listesi'ne göre belirlenir." hükmüne uygun olmadığı, bu hali ile maliyetin gerçeği yansıtamayacağı,

b) Araçların bakım onarım maliyetleri yönünden; kiralama fiyat teklifine konu edilen araçların bakım onarım maliyetlerinin ortaya konması gerektiği, bu araçların özelliklerinin (marka-model-kapasite) ve bakım onarım adetlerinin bakım onarım fiyat teklifinde tam olarak yer almadığı, işin gerçekleştirileceği araçlar ile bakım onarımı yapılacak araçların farklı olduğu, bakım onarım maliyetlerinin tevsik edilmediği, periyodik bakım onarım aralığını tevsik eden hiçbir belgenin bulunmadığı, söz konusu belgenin yetkili servis ya da satıcılarından alınması gerektiği, araçların kaç kilometrede bir bakıma gireceklerine ilişkin herhangi bir yetkili servis yazısının dosyaya eklenmediği, herhangi bir veriye dayanmadan bakım onarım adetlerinin eksik bir şekilde hesaplandığı, bakım onarım fiyat tekliflerinde, meslek mensubu beyanına yer verilmediği, fiyat tekliflerinin serbest muhasebeciler tarafından kaşelenip imzalandığı,

kiralama, bakım onarım, lastik ve akü fiyat tekliflerinin alındığı firmaların faaliyet alanları içerisinde kiralama ve bakım onarımın bulunmadığı, bakım onarım fiyat teklifinde bakım, onarım, akü ve yedek parça maliyet kalemlerinin tek bir satırda birlikte fiyatlandırıldığı, her bir girdi kalemine yönelik ayırıştırma yapılarak ayrı ayrı fiyatlandırılmadığı, Sözleşme Tasarısı ve Teknik Şartname’de ortaya konulan günlük mesafelere göre çıkan bakım onarım maliyetlerinin aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında belirtilmesi gerekirken daha düşük miktarlar üzerinden açıklandığı,

c) Lastik maliyeti yönünden; kiralama fiyat teklifine konu edilen araçların kataloglarında marka ve model özelliklerine göre lastik ebatlarının ne olduğunun açık bir şekilde belirtildiği, buna rağmen bu ebatlardaki lastikler göz ardı edilerek araçlara uymayacak farklı ve ucuz ebattaki lastikler üzerinden açıklama yapıldığı, işin gerçekleştirilmesi esnasında araçtan araca farklılaşan lastikler için açıklama yapılması gerekirken uygun olmayan lastikler üzerinden lastik maliyetlerinin tevsik edildiği, lastik fiyat tekliflerinde, meslek mensubu beyanına yer verilmediği, fiyat tekliflerinin serbest muhasebeciler tarafından kaşelenip imzalandığı, lastik fiyat teklifinde küçük araç ve kamyon yönünden yazlık ve kışlık lastikler için ayrı ayrı satır açılmak suretiyle her bir araç yönünden yazlık-kışlık ve kamyonlar yönünden ise teker sayılarına göre yazlık-kışlık olmak üzerinden açıklama yapılması gerektiği, ancak eksik adetler üzerinden açıklama yapıldığı, ortalama lastik ömrünün 50.000 olduğu, yazlık ve kışlık araç başı lastik adetleri hesaplandığında olması gerekenden düşük adetler üzerinden açıklama yapıldığı, lastik maliyetine ilişkin lastik fiyat teklifinin, taşıma mesafesi ile oranlanması neticesinde hesaplanan maliyet açıklamasının kabul edilemeyeceği,

d) Akü maliyeti yönünden; kiralama fiyat teklifine ve amortisman açıklamasına konu edilen araçların kataloglarında marka ve model özelliklerine göre akü adetlerinin ne olduğunun açık bir şekilde belirtildiği, buna rağmen bu hususlar göz ardı edilerek araçlara uymayacak eksik adetler üzerinden açıklama yapıldığı, büyük araçlarda 2’şer adet akü bulunduğu, ancak eksik değerler üzerinden açıklama yapıldığı,

e) Kiralama, lastik, akü ve bakım onarım fiyat tekliflerinin tespit tutanakları yönünden; kiralama, lastik, akü ve bakım onarım fiyat teklifleri ekinde satış tutarı tespit tutanağı bulunması gerektiği, bazı fiyat teklifleri ekinde tespit tutanağı sunulmadığı, sunulan tespit tutanaklarının tarih ve sayılarının fiyat teklifleri ile uyuşmadığı, idareye sunulan fiyat teklifleri ekinde tespit tutanağı sunulmaması nedeniyle değerlendirme dışı bırakılması gerekirken idare tarafından yeni bir yazı yazılmak suretiyle bu tespit tutanaklarının tamamlanmasının mevzuata aykırı olduğu, tespit tutanakları ekinde imza sirkülerinin aslı (ya da noter onaylı sureti) ve faaliyet belgesinin “aslı gibidir” yapılmış suretinin bulunması gerektiği, bu belgelerin fotokopilerinin tespit tutanağının arkasına eklendiği, tespit tutanaklarında yevmiye, işletme ve envanter defterlerinin tasdik makamı, tarih ve sayısına yer verilmediği, fiyat teklifleri ve tespit tutanaklarının fiyat teklifi sunan şirketi temsile yetkisi olmayan kişilerce imzalandığı, müşterek imza

ile şirketin temsil edildiği durumlarda tek imza ile verilen fiyat teklifi ve tespit tutanaklarının reddi gerektiği, fiyat tekliflerinde isteklinin yetkilisi tarafından imzalanması gereken kısmın vekil tarafından imzalandığı, fiyat teklifleri ekinde sunulan vekâletnamelerde teklif sunmaya yetkisinin bulunmadığı, vekillerin imza beyannamelerine yer verilmediği, tespit tutanağı içerisinde ihale tarihine göre son 3 aya ait satış faturaları ile açıklama yapılması gerekirken, geçmiş dönemler belirtilmek suretiyle tespit tutanağının hazırlandığı, tutanağa konu edilen malların ortalamasının hesaplandığı toplam mal ve toplam miktar bilgileri ile fatura bilgileri tablosunda yer alan tutar ve miktar toplamalarının birbiri ile uyumlu olmadığı, bu durumun aritmetik ortalamaların hatalı hesaplanmasına yol açtığı, tespit tutanağında hesaplanan ortalama tutarların %80'inden daha düşük değerlerde fiyatların teklif edildiği, tespit tutanaklarındaki fatura bilgileri tablosu içerisinde yer verilen ortalamaya esas faturaların tarihlerinin tespit tutanağının 3 numaralı kısmında belirtilen "Geçici Vergi Beyanname Dönemi" ile uyuşmadığı, satış tutarı tespit tutanağı içerisinde yer alan fatura bilgileri tablosunda belirtilen faturanın konusunu oluşturan malın/hizmetin, fiyat teklifindeki mal/hizmet ile aynı olması gerektiği, ancak istekli tarafından yapılan belgelendirmelerde bu uyumun bulunmadığı, sunulan fiyat tekliflerine konu iş ile tespit tutanaklarına ve fatura bilgileri tablosuna konu hizmetin aynı olmadığı, fatura bilgileri tablosunda sayılan mal/hizmetlerin adının - nevinin fiyatının miktarının anlaşılamadığı,

f) Trafik sigortası ve kasko maliyeti yönünden; sunulan sigorta fiyat teklifinde genel müdürlük ve bölge müdürlüğü teyidinin bulunmadığı, ihale konusu işin kiralama fiyat tekliflerinde kiralanacağı belirlenen araçlar üzerinden gerçekleştirileceği, sigorta ve kasko maliyetlerinin bu araçlar yönünden ortaya konulması gerektiği, sunulan sigorta fiyat teklifinde bu araçların marka, model ve adetlerinin tam olarak yer almadığı, bazı araçlarda farklılıklar olduğu,

g) Motorlu taşıtlar vergisi ve muayene maliyeti yönünden; açıklama kapsamında gerek öz mal gerek kiralama olan araçların tamamının ayrı ayrı hesaplanması gerekirken eksik adetler üzerinden hesaplandığı,

ğ) Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen rakamların açıklanmaması yönünden; birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir birim fiyatın ne şekilde oluşturulduğuna ilişkin hesaplama yapılmadığı, toplam teklif içerisinde yer alan giderlerin birim fiyat üzerinden açıklanmadığı, firma karı gösterilerek açıklamanın oluşturulduğu, bu çerçevede açıklanan fiyatların isteklinin birim fiyat teklif cetveli ile uyumlu olmadığı,

h) Ofis giderleri yönünden; Merzifon Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde, telefonlu, bilgisayarlı, donanımlı bir büro ile bu büroda görevli yeterli miktarda personelin önemli teklif bileşeni olduğu, buna istinaden ihale süresince ofis kirası, ofis giderleri, personel sayısı ve personel giderlerinin belgeye dayalı olarak açıklanmadığı,

ı) Araçların günlük olarak yıkanması maliyeti yönünden; Teknik Şartname’de yer alan düzenleme ile araçların günlük olarak yıkanmasının öngörüldüğü, yıkama hizmetini gerçekleştirecek personelin işçilik maliyetinin önemli teklif bileşeni olduğu, bu bileşen için isteklinin herhangi bir açıklama yapmadığı, idarenin kanunun temel ilkelerinden hareketle ihaleye teklif veren isteklilerden ihale dokümanındaki teklif fiyata dahil olan bileşenleri bilgi ve belgelerle açıklamasını istemesi gerektiği, söz konusu istekli tarafından verilen teklifin serbest piyasa koşulları ile örtüşmediği, bu durumun idarenin yaklaşık maliyeti, şirketimizin teklifi ve sınır değer tutarı arasındaki farklar ile örtüşmediği, anılan istekli tarafından verilen teklifin kamu yararına dayandırılarak kabul edilmesinin temel ilkelerle ve hayatın olağan akışı ile bağdaşmayacağı, İdare tarafından yapılan değerlendirmenin mevzuata uygun olmadığı, ihalenin kendi üzerlerine bırakılması gerektiği iddialarına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Aşırı düşük teklifler” başlıklı 38’nci maddesinde *“İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.*

İhale komisyonu;

a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

Kurum, ihale konusu işin türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti ile ihale edilme usulüne göre aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorgulama kriterleri belirlemeye, ihalenin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin sonuçlandırılabilmesine, ayrıca yaklaşık maliyeti 8 inci maddede öngörülen eşik değerlerin yarısına kadar olan hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde sınır değerinin altında olan tekliflerin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin reddedilmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. İhale komisyonu bu maddenin uygulanmasında Kurum tarafından yapılan düzenlemeleri esas alır.” hükmü,

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Sınır değer ve aşırı düşük teklifler" başlıklı 59'uncu maddesinde "(1) İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra Kurum tarafından belirlenen yönteme göre sınır değeri hesaplar.

(2) Aşırı düşük teklif tespit ve değerlendirme işlemlerine ilişkin olarak, ihale ilanı ve dokümanında belirtilmek kaydıyla üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralardaki koşullar çerçevesinde aşağıdaki seçeneklerden bir tanesi kullanılır.

a) Sınır değerinin altında olan teklifler ihale komisyonunca aşırı düşük teklif olarak tespit edilir ve bu teklif sahiplerinden Kurum tarafından belirlenen kriterlere göre teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili ayrıntılar yazılı olarak istenir. İhale komisyonu;

1) Verilen hizmetin ekonomik olması,

2) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

3) Teklif edilen hizmetin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir. ..." hükmü yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Hizmet alımı ihalelerinde sınır değer tespiti ve aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi" başlıklı 79'uncu maddesinde "... 79.2.1. Aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazıda, isteklilerin yapacakları açıklamalara esas olacak önemli teklif bileşenlerinin, bütün istekliler için aynı unsurları içerecek şekilde belirtilmesi zorunludur. Aşırı düşük teklif açıklaması sunulması için isteklilere üç (3) iş gününden az olmamak üzere uygun bir süre verilir. ..." açıklaması,

İdari Şartname'nin "İhale konusu işe/alıma ilişkin bilgiler" başlıklı 2'nci maddesinde "2.1. İhale konusu işin/alımın;

a) Adı: MUHTELİF CİNS VE MİKTARDA ARAÇ KİRALAMA HİZMET ALIMI

b) Türü: Hizmet alımı

c) İlgili Uygulama Yönetmeliği: Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği

...

e) Miktarı: TOPLAMDA 16 ADET MUHTELİF CİNS VE MİKTARDA ARAC KİRALAMA HİZMETİ (SÜRÜCÜ VE AKARYAKIT İDARE TARAFINDAN KARŞILANACAKTIR.)

Ayrıntılı bilgi idari şartnamenin ekinde yer almaktadır.

f) İşin yapılacağı/malın teslim edileceği yer: MERZİFON BELEDİYESİ MÜCAVİR ALAN SINIRLARI İÇERİSİNDE” düzenlemesi,

Anılan Şartname’nin “Teklif fiyata dahil olan giderler” başlıklı 25’inci maddesinde “25.1. Sözleşmenin uygulanması sırasında, ilgili mevzuat gereğince ödenecek ulaşım, sigorta, vergi, resim ve harç giderleri teklif fiyatına dahildir.

25.2. 25.1. maddesinde yer alan gider kalemlerinde artış olması ya da benzeri yeni gider kalemlerinin oluşması hallerinde, teklif edilen fiyatın bu tür artış ya da farkları karşılayacak payı içerdiği kabul edilir. Yüklenici, bu artış ve farkları ileri sürerek herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

25.3. Teklif fiyata dahil olan diğer giderler aşağıda belirtilmiştir:

25.3.1. VERGİ (KDV HARİÇ), RESİM, HARÇ, SÖZLEŞMEYE AİT D.V., KARAR PULU, KİK PAYI, ZORUNLU TRAFİK SİGORTASI, ARAÇLARIN BAKIM ONARIM GİDERLERİ, YAZLIK - KIŞLIK LASTİK BEDELLERİ, LASTİK SÖKME TAKMA VE TAMİR BEDELLERİ, MTV BEDELLERİ, EGZOZ EMİSYON ÖLÇÜM GİDERLERİ, ARAÇ ZORUNLU PERİYODİK MUAYENE GİDERLERİ, ULAŞIM, NAKLİYE VE TEKNİK ŞARTNAMEDE BELİRTİLEN TÜM GİDERLER TEKLİF FİYATA DAHİLDİR. ... “düzenlemesi,

Aynı Şartname’nin “Aşırı düşük teklifler” başlıklı 33’üncü maddesinde “33.1. Teklifi sınır değerın altında kalan isteklilerden Kanunun 38 inci maddesine göre açıklama istenecektir. Bu kapsamda; ihale komisyonu sınır değerın altında kalan teklifleri aşırı düşük teklif olarak tespit eder ve bu teklif sahiplerinden Kurum tarafından belirlenen kriterlere göre teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister. İhale komisyonu;

a) Verilen hizmetin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen hizmetin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifi reddedilir.” düzenlemesi,

Teknik Şartname’nin “İşin Kapsamı” başlıklı 2’nci maddesinde “Bu teknik şartname, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na tabi idarelerimiz tarafından 4735 sayılı Kanun uyarınca birim fiyat sözleşmeye bağlanacak olan, T.C. Merzifon Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü’nün talepleri doğrultusunda muhtelif cins ve miktarda araç kiralama hizmet

Alımına ait işi kapsar. ...” düzenlemesi,

Aynı Şartname’nin “Araçlara Ait Genel Hükümler” başlıklı maddesinde “... 8- *İhale kapsamında çalıştırılacak tüm araçların idarenin sevk ve idaresinde kullanılmasına yönelik tüm şoför ve yardımcı personel ihtiyacı idareimiz tarafından karşılanacaktır. ...*” düzenlemesi yer almaktadır.

Merzifon Belediye Başkanlığı Temizlik İşleri Müdürlüğü tarafından 24.03.2025 tarihinde gerçekleştirilen incelemeye konu ihaleye ilişkin 10.04.2025 onay tarihli ihale komisyonu kararına göre 24 adet ihale dokümanı indirildiği, ihaleye 14 isteklinin teklif sunduğu, idarece sınır değerin 31.223.493,41 ₺ olarak belirlendiği, sınır değerin altında geçerli teklif sunan 3 isteklinin aşırı düşük teklif sorgulamasına tabi tutulduğu, sunulan açıklamaların değerlendirilmesi sonucunda Postaş Lojistik Anonim Şirketi’nin açıklamasının uygun bulunduğu, Servet Güneş ile Emrah Yıldız’ın açıklamalarının ise uygun görülmediği, netice itibarıyla ihalede ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi olarak Postaş Lojistik Anonim Şirketi’nin, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi olarak ise başvuru sahibi Asos Kurumsal Hizmetler Turizm Temizlik Ticaret Anonim Şirketi’nin belirlendiği görülmüştür.

İdare tarafından Postaş Lojistik Anonim Şirketi ile Emrah Yıldız’a 26.03.2025 tarihinde, Servet Güneş’e 27.03.2025 tarihinde EKAP üzerinden gönderilen aşırı düşük teklif sorgulama üst yazıları incelendiğinde önemli teklif bileşenlerine ilişkin olarak “...İşin ifası aşamasında kullanılacak olan büro giderleri, personel giderleri, araçlara ait amortisman ve/ veya kiralama giderleri, Envanter Defterleri, mtv, muayene, egzoz pulu, rutin bakım onarım giderleri, sigorta ve sözleşme giderleri, Referanslar, Güncel tarihli çalıştığı kurumlar listesi vb. Konularda teklifin önemli bileşenleri olarak sayılan kalemler gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklif açıklamalarınızı belirtilen süre içerisinde ihale komisyonuna sunulmak üzere idareye teslim edilmesini rica ederim. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifi reddedilir. (Gönderilecek olan Envanter defteri, Araç Sözleşmesi, Ruhsat, Amortisman defteri vb. Evraklarını yeminli mali müşavir ya da serbest muhasebeci mali müşavir tarafından onaylanması gerekmektedir.)...” ifadelerine yer verilerek Postaş Lojistik Anonim Şirketi ile Emrah Yıldız’dan 03.04.2025 tarihine kadar, Servet Güneş’ten 04.04.2025 tarihine kadar aşırı düşük teklif açıklamalarını sunmaları istendiği, bununla birlikte Servet Güneş ile Emrah Yıldız’a gönderilen sorgulama yazısında “...Aşırı düşük teklifin önemli bileşenlerine ilişkin açıklama ekte yer alan belgelerde bulunmaktadır. ...” ifadesinin de yer aldığı ve söz konusu isteklilere gönderilen yazı ekinde önemli teklif bileşenlerine ilişkin araçların da yer aldığı tablonun gönderildiği, Servet Güneş ile Emrah Yıldız’a gönderilen söz konusu sorgulama yazı ekinin Postaş Lojistik Anonim Şirketi’ne gönderilmediği görülmüştür.

Servet Güneş ile Emrah Yıldız'a gönderilen sorgulama yazı eki aşağıda yer verildiği gibidir.

Sıra No	İş Kaleminin Adı	Aşırı Düşük Teklif Açıklamaları
1	ÇAÇA (ÇOK AMAÇLI ÇÖP TOPLAMA ARACI)	İhale komisyonu' na teslim edilmek üzere sunulduğunuz teklifiniz ile ilgili ;
2	HİDROLİK SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU (7+1 M3)	a) Verilen hizmetin ekonomik olması,
3	HİDROLİK SIKIŞTIRMALI ÇÖP KAMYONU (13+1,5 M3)	b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin ihalede getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,
4	MİNİ DAMPERLİ ATIK TAŞIMA ARACI (ÇÖP TAKSİ)	c) Teklif edilen hizmetin özgünlüğü,
5	ÇÖP KAMYONU (SALLAMALI KAYIK)	d) İşin ifası aşamasında kullanılacak olan büro personeli, personel giderleri, araçlara ait amortisman ve kiralama giderleri, Envanter Defterleri, mtv, ruhsat, egzoz pulu, rutin bakım onarım giderleri, sigorta, sözleşme giderleri, Referanslar, Güncel tarihli kurumlar listesi vb. Konularda teklifin önemli maddeleri olarak sayılan kalemler gibi hususlarda yapılabilecek açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklif açıklamalarınızı belirtilen süre içerisinde ihale komisyonuna sunulmak üzere idareye teslim etmeniz rica ederim. Bu değerlendirme sonucunda, açılan ihalede yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifi reddedilir. (Gönderilecek olan defteri, Araç Sözleşmesi, Ruhsat, Amsortisman vb. Evraklarını yeminli mali müşavir ya da serbest muhasebeci mali müşavir tarafından onaylanması gerekmektedir.)
6	KAMYONET (VAN)	
7	ÇİFT KABİN KAMYONET (İLAÇLAMA ARACI)	
8	KONTEYNER YIKAMA VE DEZENFEKTANLAMA ARACI	

Aşırı düşük teklif sorgulaması neticesinde sunulan açıklamalara yönelik idare tarafından yapılan değerlendirmede Servet Güneş'in "...teklif ettiği araçlara ait teknik özelliklere ait bilgi belge sunmadığı ve Önemli bir bileşen olarak Sunmuş olduğu

Zorunlu Mali Trafik Sigortası tekliflerinin Kamu İhale Kanunu Genel Tebliğ 79.3.4. Maddesinde “Hizmet alım ihalelerinde herhangi bir sigorta giderinin aşırı düşük teklif sorgulamasında önemli bir bileşen olarak kabul edilmesi durumunda, isteklilerce sigorta acentelerinden alınan poliçe, fiyat teklifi veya sözleşmelerin ekine ihale dokümanında yer alan teminat tutarları üzerinden teklif ettikleri sigorta prim tutarlarıyla sigorta hizmetini gerçekleştirebileceklerine ilişkin, ilgili sigorta şirketinin genel müdürlüğünden veya bölge müdürlüğünden alınan teyit yazısının eklenmesi ve bu yazının yetkili kişilerin imzasını taşıması gereklidir.” hükümlerine göre düzenlenmediği tespit edilmiş ve firmanın açıklamaları reddedilerek teklifi değerlendirme dışı bırakılmıştır. ...” gerekçesi ile Emrah Yıldız’ın ise “...açıklamalarında Kamu İhale Genel Tebliği 79. Maddesinde bulunan hükümlere göre evrak ve açıklama sunmadığından firmanın açıklamaları reddedilerek teklifi değerlendirme dışı bırakılmıştır. ...” gerekçesi ile tekliflerinin reddedildiği, Posta Lojistik Anonim Şirketi’nin açıklamasının ise uygun bulunduğu görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 38’inci, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin 59’uncu ve Kamu İhale Genel Tebliği’nin 79’uncu maddelerinden teklifleri aşırı düşük olarak belirlenen isteklilerden teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenlerle ilgili ayrıntıların yazılı olarak isteneceği, isteklilerin yapacakları açıklamalara esas olacak önemli teklif bileşenlerinin, bütün istekliler için aynı unsurları içerecek şekilde belirtilmesinin zorunlu olduğu, dolayısıyla idarenin hangi unsurları teklifte önemli bileşen olarak belirleneceği hususunda takdir yetkisinin bulunduğu, ancak söz konusu yetki kapsamında önemli teklif bileşenlerinin şüpheye mahal vermeksizin açık, net ve sağlıklı bir değerlendirme yapılmasını sağlayacak şekilde belirlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda idare tarafından gönderilen aşırı düşük teklif sorgulama üst yazısında “... İşin ifası aşamasında kullanılacak olan büro giderleri, personel giderleri, araçlara ait amortisman ve/veya kiralama giderleri, envanter defterleri, mtv, muayene, egzoz pulu, rutin bakım onarım giderleri, sigorta ve sözleşme giderleri, Referanslar, Güncel tarihli çalıştığı kurumlar listesi vb. Konularda teklifin önemli bileşenleri olarak sayılan kalemler gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklif açıklamalarınızı belirtilen süre içerisinde ihale komisyonuna sunulmak üzere idareye teslim edilmesini rica ederim....” ifadelerine yer verildiği, aşırı düşük teklif sorgulama yazısında teklifteki önemli bileşenlerin tereddüde yer vermeyecek şekilde açık ve net olarak belirlenmesi gerektiği, ancak söz konusu yazıda “vb. konularda”, “gibi hususlarda” denilmek suretiyle muğlak ifadelerin kullanıldığı, dolayısıyla “vb. konularda”, “gibi hususlarda” ifadelerinden doküman düzenlemelerinde yer alan gider bileşenlerinden hangilerini kapsadığının anlaşılamadığı, bu itibarla idarenin aşırı düşük teklif sorgulama yazısında teklifte önemli olan bileşenleri mevzuata uygun, açık ve net olarak belirlemediği anlaşılmıştır.

Bununla birlikte İdari Şartname'nin "Diğer hususlar" başlıklı 48'inci maddesinde "48.1. ...Yüklenici, İdare ile irtibatı sağlamak ve Hizmete ilişkin Sevk ve İdare merkezi olarak kullanmak üzere, Merzifon Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde, telefonlu, bilgisayarlı donanımlı bir büro adresi ile birlikte bu büroda görevli yeterli miktarda personelinin isimlerini, sözleşmenin imzalanmasını müteakip 10 (On) takvim günü içerisinde yazılı olarak İdareye bildirmek zorundadır." düzenlemesi ve Teknik Şartname'nin "Hakediş Ödemeleri" başlıklı 8'inci maddesi kapsamında "...Yüklenici, İdare ile irtibatı sağlamak ve Hizmete ilişkin Sevk ve İdare merkezi olarak kullanmak üzere, Merzifon Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde, telefonlu, bilgisayarlı donanımlı bir büro adresi ile birlikte bu büroda görevli yeterli miktarda personelinin isimlerini, sözleşmenin imzalanmasını müteakip 10 (On) takvim günü içerisinde yazılı olarak İdare'ye bildirmek zorundadır. Söz konusu büro adresi belirtilen süre içinde bildirilmediği takdirde İdare tarafından en az 10 gün süreli yazılı ihtar yapılarak gecikilen her takvim günü için sözleşme bedelin %0,05 (On binde beş) oranında ceza kesilecektir. ve bu ceza ilk hak edişinden kesilecek olup söz konusu büro ve görevli personeller giderleri teklif fiyata dahil edilecektir. ..." düzenlemesi yer almakta olup söz konusu düzenlemelerden yüklenicinin İdare ile irtibatı sağlamak ve hizmete ilişkin sevk ve idare merkezi olarak kullanmak üzere Merzifon Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde telefonlu, bilgisayarlı, donanımlı bir büro adresi ile bu büroda görevli yeterli miktarda personeli idareye bildirmek zorunda olduğu, büro ve görevli personel giderlerinin de teklif fiyata dahil olduğu anlaşılmaktadır.

Bu çerçevede idare tarafından aşırı düşük teklif sorgulama yazısında büro giderlerinin önemli teklif bileşeni olarak belirlendiği görülmekle birlikte İdari ve Teknik Şartname'de tarifi yapılan büro maliyetlerinden hangisi veya hangilerinin (kira-amortisman, telefon, bilgisayar, donanım) net olarak sorgulandığının anlaşılamadığı, personel giderlerine ilişkin olarak ise söz konusu düzenlemelerde yer verilen "yeterli miktarda personel" ifadesinin sorgulamaya tabi tutulan istekliler açısından farklı miktarlarla açıklanabileceği, diğer bir deyişle sorgulamaya konu edilen söz konusu personel sayısına bağlı maliyetlerin açıklamada bulunacak istekliler için aynı unsuru ifade etmeyebileceği anlaşılmıştır.

Öte yandan aşırı düşük teklif sorgulama yazısında önemli teklif bileşenleri arasında "Referanslar, Güncel tarihli çalıştığı kurumlar listesi" ifadelerine yer verilmek suretiyle isteklilerin referansları ile güncel tarihli çalıştığı kurumlar listesinin de aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamında istendiği, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereğince idarenin teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler üzerinden aşırı düşük teklif sorgulamasını yapacağı, bu yönüyle isteklilerin referanslarının ve/veya güncel tarihli çalıştığı kurumlarının aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamında istenmesinin mevzuata uygun olmadığı anlaşılmıştır.

Ayrıca aşırı düşük teklif sorgulamasına tabi tutulan isteklilerden Postaş Lojistik Anonim Şirketi'ne gönderilen sorgulama yazısında diğer iki istekliye (Servet Güneş ile Emrah Yıldız) gönderilen sorgulama yazısından farklı olarak üst yazı ekinin bulunmadığı, Servet Güneş ile Emrah Yıldız'a gönderilen söz konusu üst yazı ekinde açıklamalarla birlikte araçlara dair listenin de bulunduğu, 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerinden olan eşitlik ilkesi gereğince aşırı düşük teklif sorgulamalarının bütün istekliler için aynı unsurları içerecek şekilde ve aynı muhtevaya sahip olarak belirlenmesi gerektiği, dolayısıyla sorgulamanın bu yönüyle de uygun olmadığı anlaşılmıştır.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümleri çerçevesinde idare tarafından teklifte önemli olan bileşenlerin açık, net ve bütün istekliler için aynı unsurları içerecek şekilde tespit edilmesi ve mevzuat kapsamında teklifte önemli olduğu belirlenen bu bileşenlere ilişkin teklifi sınır değer altında olan isteklilerden yeniden aşırı düşük teklif açıklaması istenilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Ayrıca, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesinin (j) fıkrasının 9'uncu alt bendinde *"Başvuru sahibinin iddialarının tamamında haklı bulunması halinde, Kurul kararı ile itirazen şikâyet başvuru bedelinin başvuru sahibine iadesine karar verilir. Kurul kararının başvuru sahibine bildirimini izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kuruma yazılı talebi üzerine, bu talep tarihini izleyen otuz gün içinde Kurum tarafından itirazen şikâyet başvuru bedelinin iadesi yapılır ve son ödeme tarihine kadar geçen süre için faiz işlemez. Diğer hallerde başvuru bedeli iade edilmez.*

Bu fıkranın (1) numaralı bendi uyarınca tahsil edilen bedel hiçbir durumda iade edilmez." hükmü yer almaktadır.

Başvuru sahibi tarafından 152.021,00 ₺ başvuru bedelinin Kurum şikâyet gelirleri hesabına yatırıldığı görülmüştür. Yapılan incelemede anılan isteklinin itirazen şikâyet konu iddiasında haklı olduğu tespit edilmiş olup, Kurul kararının başvuru sahibine bildirimini izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kamu İhale Kurumu'na yazılı talebi halinde 152.021,00 ₺'lik başvuru bedelinin iadesinin gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak, yukarıda mevzuata aykırılıkları belirtilen işlemlerin düzeltici işlemle giderilebilecek nitelikte işlemler olduğu tespit edildiğinden, idare tarafından teklifte önemli olan bileşenlerin açık, net ve bütün istekliler için aynı unsurları içerecek şekilde tespit edilmesi, mevzuat kapsamında teklifte önemli olduğu belirlenen bu bileşenlere ilişkin teklifi sınır değer altında olan isteklilerden yeniden aşırı düşük teklif açıklaması istenilmesi ve bu aşamadan sonraki ihale işlemlerinin mevzuata uygun olarak yeniden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen otuz gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

1) Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (b) bendi gereğince düzeltici işlem belirlenmesine,

2) Başvuru bedelinin Kurul kararının başvuru sahibine bildirimini izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kamu İhale Kurumuna yazılı talebi halinde iadesine,

Oybirliği ile karar verildi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA